

NORGES HØYESTERETT

Den 20. april 2007 avsa Høyesterett dom i

HR-2007-00748-A, (sak nr. 2007/58), straffesak, anke,

A (advokat Erik Keiserud)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Stina Sveier Nilsen)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Kst. dommer **Zimmer**: Saken gjelder inndragning etter straffeloven § 35 av våpen og ammunisjon.
- (2) A var satt under tiltale etter våpenloven § 33 bl.a. for å ha eid en pumpehagle uten å ha innhentet politiets tillatelse og for ulovlig oppbevaring av tre rifler og ammunisjon. For de forhold som saken for Høyesterett gjelder, var A satt under tiltale for overtredelse av:

”I Våpenloven § 33, første ledd, annet punktum, jf. tredje ledd, jf. § 8, første ledd for å ha eiet eller innehatt skytevåpen uten tillatelse fra politimesteren (våpenkort).

Grunnlag:

Søndag 20. november 2005 i Gjeruldstad i Åmli innehadde han en Mossberg pumpehagle uten å ha innhentet politiets tillatelse til dette.

II Våpenloven § 33 første ledd, første punktum, jf. tredje ledd, jf. § 27a, første ledd
for å ha overtrådt bestemmelsen om at skytevåpen eller en vital våpendel samt ammunisjon skal oppbevares forsvarlig nedlåst.

Grunnlag:

Til tid og sted som nevnt under post I oppbevarte han tre riflegevær ved at de hang på en knagg i trappeoppgangen uten at en vital del var fjernet.

- III Våpenloven § 33, første ledd, første punktum, jf. tredje ledd, jf. § 31, jf. våpenforskriften § 22 – 4 nr 1
for å ha overtrådt bestemmelsen om at ammunisjon skal oppbevares nedlåst i særskilt skap, skuff eller tilsvarende låsbare innretninger, atskilt fra våpen.

Grunnlag:

Til tid og på sted som nevnt under post I oppbevarte han 9 haglepatroner og 146 riflepatroner fremme i huset uten at disse var lagt i særskilt oppbevaringsenhet.”

- (3) Den 1. juni 2006 avsa Aust-Agder tingrett dom med slik domsslutning:
- ”A, født 00.00.1942, frifinnes.”
- (4) Frifinnelsen var basert på at det forelå rettsvillfarelse. Rettens formann dissenterte og mente at vilkårene for å frifinne på grunnlag av rettsvillfarelse ikke var til stede.
- (5) Påtalemyndigheten anket saken, og Agder lagmannsrett avsa 5. desember 2006 dom med slik domsslutning:
- ”1. A, født 00.00.1942, dømmes for overtredelse av våpenloven § 33, første ledd, første punktum, jf. tredje ledd, jf. § 8 første ledd, våpenloven § 33, første ledd, første punktum, jf. tredje ledd, jf. § 27 a, første ledd, våpenloven § 33, første ledd, første punktum, jf. tredje ledd, jf. § 31, jf. våpenforskriften § 22-4 nr 1, og våpenloven § 33, første ledd, første punktum, jf. tredje ledd, jf. § 11, første ledd, første punktum, jf. tredje ledd, sammenholdt med straffeloven § 63 annet ledd, til en straff av fengsel i 21 – tjueen – dager som gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år. I tillegg idømmes han en bot til statskassen på kr 5000 – femtusen – subsidiært fengsel i 15 – femten – dager.
2. Han dømmes til inndragning av en Mosberg pumpehagle, tre Kongsberg riflegeværer, 9 haglepatroner og 146 riflepatroner.”
- (6) A har anket dommen til Høyesterett for så vidt gjelder inndragningsspørsmålet.
- (7) *Jeg er kommet til at anken må føre frem for så vidt gjelder pumpehagla, men ikke for de øvrige gjenstandene.*
- (8) Pumpehagla hadde A fått av sin far i 1973. Eie av et slikt våpen krever samtykke fra politiet, i motsetning til det som gjelder for vanlige hagler ervervet før 1990 da registreringsplikt ble innført også for disse. A var ikke klar over dette og hadde derfor ikke skaffet seg tillatelse. Det er imidlertid ingen grunn til å tvile på at han ville ha fått slik tillatelse hvis han hadde søkt om det i sin tid; jeg henviser her til at han hadde tillatelse til å eie de tre riflene. Pumpehagla var forsvarlig oppbevart hos datteren.
- (9) De tre riflene hadde A fått etter sin far, sin onkel og en nabo. De hang på veggen i en trappeoppgang i As bolig. Riflene ble oppbevart i strid med våpenloven § 27a jf. våpenforskriften av 25. januar 1963 § 22-2, som bestemmer at våpen eller vital del av dette – sluttstykke eller pipe – skal oppbevares i våpenskap. Riflene hang på veggen med sluttstykke i. A hadde politiets tillatelse til å ha disse våpnene.

- (10) Alle våpnene var gamle, men fullt brukbare.
- (11) Ammunisjonen – ni haglepatroner og 146 riflepatroner – var oppbevart i strid med våpenloven § 27a jf. våpenforskriften § 22-4, som bestemmer at ammunisjon skal oppbevares nedlåst og atskilt fra våpen. Ammunisjonen ble ved ransakning funnet på et bord i As bolig.
- (12) A ble pågrepet av politiet søndag 20. november 2005 mens han var passasjer i en bil som ble kjørt av hans kone. Politiet hadde rykket ut fordi man hadde fått et tips om at A var på vei til svigersønnen for å ”ta ham”. A har imidlertid forklart at han ikke var på vei til svigersønnen, men til en venn for å drikke øl. Han var beruset ved pågripelsen. De forhold som han senere ble tiltalt for, kom for en dag i forbindelse med ransakning av boligen etter pågripelsen.
- (13) I Agder politidistrikts vedtak av 14. juni 2006 ble A fratatt sitt våpenkort. Begrunnelsen var hans alkoholproblemer og bruk av sovemedisiner og beroligende medikamenter. A påklagde vedtaket, men Politidirektoratet fastholdt det i vedtak av 2. august 2006. I tillegg til å henvise til alkohol- og medikamentproblemene, fremhever direktoratet også at det i tråd med direktoratets praksis er ”lagt vekt på ethvert forhold som er egnet til å belyse søkerens evne og vilje til å etterfølge lover og regler generelt og våpenlovens regler spesielt”. Fratakelsen av våpenkortet innebærer at eieren beholder eiendomsretten til våpnene, men at de må selges av eieren eller av politiet på eierens vegne eller gis bort til noen som kan få politiets tillatelse til å eie dem.
- (14) Straffeloven § 35 første ledd første punktum om inndragning lyder slik:
- ”Ting som er frambrakt ved eller har vært gjenstand for en straffbar handling, kan inndras såfremt det finnes påkrevd av hensyn til formålet med den bestemmelse som setter straff for handlingen.”**
- (15) Det er ikke tvilsomt at de aktuelle våpnene og ammunisjonen er ”gjenstand” for den straffbare handlingen i bestemmelsens forstand. Når dette vilkåret er oppfylt, gir bestemmelsen anvisning på en avveining av på den ene siden hensynet til effektiv håndhevelse av den bestemmelsen som er overtrådt ved den straffbare handlingen, og på den annen side hensynet til tiltalte.
- (16) Ved endring av våpenloven i 1998 ble straffebestemmelsene i § 33 betydelig skjerpet. Bakgrunnen var – heter det i Ot.prp. nr. 74 for 1996-97 punkt 7.8 – at dagjeldende strafferamme på bøter eller fengsel i tre måneder ”ikke fanger opp bredden i de forskjellige overtredelser av våpenloven”. Det heter så videre:
- ”Mange overtredelser vil være formalovertredelser som Riksadvokaten påpeker ikke har medført noen konkret fare for noens sikkerhet. Dette kan f.eks. gjelde registreringspliktige skytevåpen som arves fra tidligere husstandsmedlemmer, men hvor det ikke ordnes med ervervstillatelse.”**
- (17) Denne beskrivelsen passer godt på As erverv og eie av pumpehagla og viser at det dreier seg om en mindre alvorlig overtredelse av våpenloven. Dette innebærer i sin tur at hensynet til formålet med den overtrådte lovbestemmelsen, ikke taler med særlig styrke for inndragning.

- (18) Situasjonen er annerledes for riflene og ammunisjonen. Reglene om oppbevaring av våpen og ammunisjon er et meget viktig ledd i det sikkerhetsregime som våpenloven etablerer. I forarbeidene er dette uttrykkelig fremhevet, jf. Ot.prp. nr. 74 for 1996-97 punkt 1.2, der det bl.a. heter:
- ”Den forvaltningsmessige kontrollen må i første rekke rettes inn mot at tillatelser til å eie skytevåpen bare gis til personer som fyller bestemte krav til vandel og stabilitet i sin livssituasjon. Dessuten må det være en forutsetning at vedkommende er i stand til å etterleve krav til trygg behandling og sikker oppbevaring av skytevåpen.”**
- (19) Og i punkt 7.4.1 i proposisjonen slutter Justisdepartementet seg til det sakkyndige utvalgs forslag om at de sentrale reglene om oppbevaring av våpen skulle overføres fra forskriften til våpenloven, for å ”understreke betydningen og viktigheten av reglene om oppbevaring av skytevåpen”.
- (20) I det foreliggende tilfelle er det særlig alvorlig at fullt brukbare våpen og ammunisjon samtidig var fritt tilgjengelig i huset. Dette representerer et betydelig faremoment, også med tanke på mulig innbrudd i huset.
- (21) Når det gjelder hensynet til domfelte, må det først nevnes at han er blitt dømt til 21 dagers betinget fengsel og 5 000 kroner i bot. I tillegg har han på ubestemt tid mistet retten til å eie våpen. For A knytter det seg betydelig affeksjonsverdi til våpnene. En inndragning vil innebære at våpnene blir statens, mens tapet av våpenkortet innebærer at han må gi avkall på våpnene mot vederlag.
- (22) Det kan i denne situasjonen hevdes at det er unødvendig og overdrevet å kreve våpnene inndratt i tillegg til den øvrige straffereaksjon, når A likevel må gi avkall på dem fordi han har mistet våpenkortet. Jeg er kommet til at dette synspunkt må være avgjørende når det gjelder pumpehagla. Som foran nevnt, dreier det seg for haglas vedkommende om et mindre alvorlig brudd på våpenloven, og jeg anser det ikke nødvendig av hensyn til håndhevelsen av våpenlovens bestemmelser om registrering at våpenet inndras, når A uansett må gi avkall på våpenet.
- (23) Når det gjelder riflene og ammunisjonen, må resultatet etter min mening bli et annet. Overtredelsene av reglene om oppbevaring er alvorlige, og det må antas at inndragning av disse vil gi en større allmennpreventiv virkning enn den øvrige straffereaksjon og tapet av våpenkortet gir. Forsvareren har bl.a. fremhevet at slike overtredelser av oppbevaringsreglene er nokså vanlige og at inndragning derfor er urimelig. Hvis det er slik, taler imidlertid hensynet til reglenes effektive håndhevelse med ekstra styrke for inndragning. I samme retning trekker det at oppdagelsesrisikoen er meget liten for slike lovbrudd som det her er tale om; jeg henviser her til Høyesteretts kjennelse i Rt. 2002 side 258 på side 261 hvor det er gitt uttrykk for et slikt synspunkt.
- (24) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2 gjøres den endring at en Mossberg pumpehagle ikke inndras. For øvrig forkastes anken.

- (25) Dommer **Tønder:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (26) Dommer **Rieber-Mohn:** Likeså.
- (27) Dommer **Skoghøy:** Likeså.
- (28) Dommer **Lund:** Likeså.
- (29) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2 gjøres den endring at en Mossberg pumpehagle ikke inndras. For øvrig forkastes anken.

Riktig utskrift bekreftes: